

CONFLUÈNCIA D'INTERESSOS CONTRA LES CIÈNCIES AMBIENTALS?

Jorge Velasco* i Fernando Sapiña**

Cada cert temps apareixen llibres escrits per persones sense formació científica proclamant que la “crisi” mediambiental no existeix. *The Skeptical Environmentalist: Measuring the Real State of the World*, del danès Bjorn Lomborg, professor d'estadística al Departament de Ciències Polítiques de la Universitat d'Aarhus, n'és un. Es presenta com el treball d'un acadèmic preocupat pel medi ambient (va pertànyer a Greenpeace) publicat per una prestigiosa editorial, Cambridge University Press. Segons *The Economist*, no sols mostra que la crisi mediambiental, amb l'ajuda impagable dels mèdia, l'estan exagerant, sinó que, a més a més a) la tecnologia està millorant la vida en la major part del planeta; b) la nostra civilització occidental és mediambientalment sostenible i c) el protocol de Kyoto no serveix per a res. Per tot això el saluda com “un dels llibres més valuosos sobre política pública dels últims deu anys”. Altres mitjans anglosaxons han estat igualment entusiastes, com el molt influent *The Wall Street Journal*, la ressenya del qual firma Ronald Bailey, membre del Competitive Enterprise Institute (finançat per la indústria oposada al protocol de Kyoto) o el prestigiós *The Washington Post*, que ha confiat la crítica a Dennis Dutton, professor de filosofia a Nova Zelanda i vinculat a la Global Climate Coalition, consorci d'empreses energètiques oposades també a l'acord de Kyoto, un fet que ha causat estupor entre els científics ambientals.

La reacció de la comunitat científica no va ser immediata però, davant la popularitat creixent de les tesis lomborgianes, es va veure obligada a intervenir-hi. I el que va arribar fou això: reconeguts científics, especialistes mundials en cadascuna de les àrees tractades per Lomborg, analitzaren l'obra, la trobaren plena d'errors, tant de conceptuals com de metodològics, fins a tal punt que, afirmen, farien impossible la publicació dels seus resultats segons el procediment científic habitual, que els sotmetria a un procés previ de revisió i crítica

per altres especialistes. Convé dir que les tesis de Lomborg ja havien estat desmantellades fa temps pels seus col·legues danesos, quan les va difondre en periòdics locals al 1998, però l'assumpte no havia transcendit de les fronteres daneses.

La contrareacció no s'ha fet esperar. Per a *The Economist* els científics anti-Lomborg són, senzillament, activistes mediambientals. Aquesta etiqueta porta a posicions absurdes, i potser revela les vertaderes raons de la revista. Així ocorre en el cas dels qui, com Edward O. Wilson (qui, políticament, no és certament un esquerrà exaltat), gaudeixen d'un prestigi científic inatacable. *The Economist*, després de reconèixer el seu prestigi, el qualifica, sense solució de continuïtat, d'“ecologista”. I conclou afirmant que la política mediambiental és assumpte de polítics i d'economistes, no de científics. Toquem ací, sens dubte, el cor de l'assumpte.

I aquest és el panorama: s'està creant un clima polític adequat perquè els grups de pressió que jutgen que la legislació mediambiental frena l'avenç del mercat ataquen, amb instruments conceptuals aparentment rigorosos, els moviments ecologistes. Els ingredients són a la vista: un estadístic amb ganes de notorietat, que sorgeix en el moment just i en el lloc necessari, amb el llibre que fa falta davall del braç, en què es basa la campanya de desprestigi de la ciència del canvi global, sobre la qual els ecologistes basen els seus arguments. Una opinió pública a la qual es procura desinformar convenientment. Alguns governs, com el nord-americà, que ara podran afirmar que totes les ciències mediambientals presenten tantes incerteses que millor és no fer res fins que la certesa siga major. Això és tot? Encara falta alguna cosa. El cercle es tanca amb les veus que comencen a demanar un retall dràstic dels diners dedicats a la investigació en la ciència del canvi global. Això fa olor de podrit, i no solament a Dinamarca...

*IFIC, Centre Mixt i CSIC. **Departament de Química Inorgànica i Institut de Ciències dels Materials, Universitat de València